

ТИПОЛОГІЗАЦІЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ СВІТОВИХ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Радченко Олександр Петрович

Доктор економічних наук, доцент

Доцент кафедри менеджменту та інновацій

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Одеса, Україна)

Розвиток та конкурентоспроможність національних суб'єктів підприємницької діяльності знаходиться під значним, безперервним впливом глобалізаційних та інтеграційних процесів, які відбуваються у світі. Процес глобалізації, темпи її розвитку характеризуються посиленими інтеграційними процесами у економічній, соціальній, культурній та інших сферах суспільного життя та охоплюють всі країни світу, в тій чи іншій мірі.

Отже, можна стверджувати, що питання глобалізації та інтеграції є досить суперечливим, а тому завжди буде носити дискусійний характер, де будуть завжди, як прихильники так і противники цього процесу, яких умовно можна розділити на антагоністів, а саме на глобалістів та антиглобалістів.

Можна передбачити, що біполярність їх поглядів викликана, насамперед, наслідками, які несе в собі процес глобалізації для різних країн світу, з різним економічним устроєм. Однозначно, що вплив глобалізаційних чинників залежить від рівня економічного розвитку тої чи іншої країни, степені її інтегрованості у світовий економічний та соціальний простір, ефективності державного управління, наявності природних та набутих конкурентних переваг, адаптивності національної економіки до впливу зовнішніх чинників та внутрішніх викликів тощо.

Глобалізація, як явище, відкриває необмежені можливості розвитку як світової економіки в цілому, так і окремих країн, але процес цей відбувається не рівномірно. Процес економічного розвитку як і процес інтеграції у економічний простір у різних країнах відбувається з різною інтенсивністю та має різні наслідки.

Можемо припустити, що процес глобалізації представляє собою формування нової реальності, якій передують зникнення національних кордонів, розквіт світових ринків, універсалізація та уніфікація всіх сфер суспільного життя населення планети і, як наслідок, створення світової ринкової економіки. Цей процес розгортається переважно на двох рівнях, а саме на макро- та мікро-рівні. Тим не менш основні процеси ініціюються саме на рівні підприємств, які встановлюють виробничі, фінансові, торгові, науково-технічні контакти зі своїми зарубіжними контрагентами, формуючи інтеграційні альянси, об'єднання, транснаціональні корпорації тощо (рис. 1).

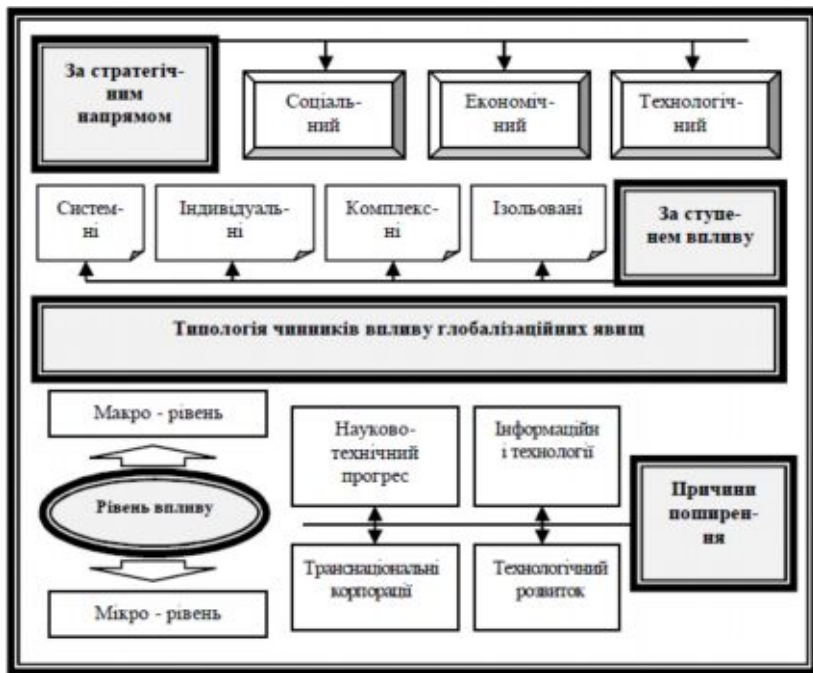

Рис. 1. Типологія впливу основних факторів глобалізації на економіку різних країн

Отже, підсумовуючи вище сказане, ознайомившись з різними висловленнями щодо питання глобалізації, як явища незворотного та активно поглинаючого все нові і нові сфери суспільного життя, можемо запропонувати своє бачення визначення цього процесу, а саме, що глобалізація – це універсалізація, а в якійсь мірі і уніфікація практично всіх сфер суспільного життя, що зумовило нову стадію інтернаціоналізації суспільних складових, поступову ліквідацію будь-яких національних кордонів, створення безмежних можливостей щодо розвитку світових ринків різноманітних товарів, послуг, фінансів, технологій, праці, інформації тощо, тобто це процес створення економічного механізму динамічного розвитку планетарного масштабу.

Що стосується глобалізації, як явища, для економіки України, то тут теж можемо очікувати, як позитивних та і негативних наслідків. З одного боку, потенціал національної економіки значно перевищує потреби внутрішнього ринку і вихід на зовнішні ринки дає не аби який стимул для подальшого розвитку. З іншого боку, інтегруючись у світовий економічний простір, економіка країни та її суб'єкти стають вразливими щодо зовнішнього середовища, зі всіма наступними наслідками. Тому, на нашу думку, досягти гармонійного розвитку національної економіки під безперервним впливом процесів глобалізації можливо лише із втіленням моделі ліберальної зовнішньої політики (притаманної розвинутим країнам світу) з обов'язковим збереженням пріоритетності забезпечення розвитку національних інтересів України на рівні держави (політика протекціонізму по відношенню до стратегічних галузей національної економіки).

Література

1. Водянка Л.Д., Підгірна В.С., Антохова І.М. Тенденції впровадження інновацій в аграрному секторі економіки України. *АГРОСВІТ*. 2019. Вип. 8. С. 26-32.
2. Шаманська О.І. Формування системи інноваційно-орієнтованого розвитку аграрних підприємств. *Інвестиції: практика та досвід. Серія «Економічна наука»*. 2019. Вип. 19. С. 17-23.
3. Олійник О.В., Сідельнікова І.В. Агроінноваційна діяльність як ключовий чинник економічного зростання. *Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Серія «Економіка»*. 2018. Вип. 18. С. 51-61.
4. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 11.03. 2021).

5. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/526-2019-%D1%80> (дата звернення 21.02. 2021).